

ROK DRUGI

1920

AKADEMJA GÓRNICZA W KRAKOWIE

SKŁAD PERSONALU. SPIS WYKŁADÓW
NA ROK SZKOLNY 1920/21. WARUNKI
PRZYJĘCIA. PRZEPISY EGZAMINACYJNE.
KRONIKA ROKU SZK. 1919/20. SPRAWO-
ZDANIE KURATORJUM FINANSOWEGO.

1920

NAKŁADEM AKADEMJI GÓRNICZEJ W KRAKOWIE.

Kancelaria Akademii mieści się przy ulicy Lore-
tańskiej 1. 18 na I piętrze. (Numer telefonu 3593).

Początek półrocza: 15 listopada 1920. Zgłoszenia
osobiste na rok pierwszy 18, 19 i 20 listopada 1920,
ew. wstępny egzamin konkursowy 22 i 23 listo-
pada; wpisy na rok drugi 15 i 16 listopada 1920.

Uroczyste otwarcie roku szkolnego i imatrykula-
cja dnia 4 grudnia 1920.

2592

II 2298

SKŁAD PERSONALU AKADEMJI.

Rektor:

Prof. Dr. Antoni Hoborski.

Dziekan Wydziału Górniczego:

Prof. Dr. Jan Stock.

Kollegjum Profesorów:

Antoni Hoborski, doktor filozofji, licencyant nauk ścisłych uniwersytetu paryskiego, docent prywatny matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, zastępca przewodniczącego Polskiego Towarzystwa matematycznego, b. profesor szkoły średniej, zwyczajny profesor matematyki i b. dziekan wydziału górniczego Akademii Górniczej w r. szk. 1919/20, rektor Akademii Górniczej (ul. Smoleńska 26).

Oskar Nowotny, inżynier górniczy i hutniczy, b. adjunkt Akademii Górniczej w Leoben, kontraktowy zwyczajny profesor geodezyi i miernictwa podziemnego (Salwator, ul. Anczyca 5).

Jan Stock, doktor filozofji, b. docent prywatny fizyki uniwersytetu lwowskiego, b. docent mechaniki w politechnice lwowskiej, b. profesor szkoły średniej — zwyczajny profesor fizyki i mechaniki ogólnej i dziekan wydziału górniczego Akademii Górniczej (ul. Loretańska 18).

Jan Studniarski, dyplomowany inżynier elektrotechniczny, doktor inżynierji, b. docent wojskowej akademii w Berlinie, b. dyrektor elektrowni i tramwaju w Tarnowie, b. wiceprezydent m. Poznania, b. członek Rady Związku elektrowni polskich, członek Rady elektrotechnicznej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu — zwyczajny profesor elektrotechniki (Połgórze, budynek Akademii Górniczej).

Walery Goetel, doktor filozofji, docent prywatny geologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. asystent Uniwersytetu Jag.,

członek Komisji fizjograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie, — nadzwyczajny profesor geologii i paleontologii Akademii Górniczej (ul. Szlak 4).

Zastępcy profesorów :

Edward Drozdowski, doktor filozofji, b. asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego — zastępca profesora chemji ogólnej i technicznej analizy gazów (ul. Gołębia 20).

Wilhelm Staronka, doktor filozofji, b. asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. asystent Akademii Rolniczej w Dublanach, b. profesor szkoły średniej — zastępca profesora chemji metali i chemji analitycznej ilościowej (Podgórze, budynek Akademii).

Jan Suchanek, profesor I-ej szkoły realnej w Krakowie — zastępca profesora geometrii wykresłnej (ul. Łobzowska 45).

Docenci płatni :

Roman Dawidowski, inżynier górniczy i hutniczy, st. komisarz i zastępca naczelnika salin — docent technologii opałowej.

Franciszek Drobniak, inżynier górniczy i hutniczy, b. dyrektor kopalni węgla w Brzeszczach, dyrektor kopalni w Tenczynku — docent »Wstępnych wiadomości z górnictwa« (ul. Kościuszki 40).

Kornel Michejda, doktor wszech nauk lekarskich, asystent kliniki chirurgicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego — docent dla wykładów p. t. Udzielanie pierwszej pomocy w przypadkach nieszczęśliwych (ul. Kopernika 40).

Lektorzy :

Michał Henryk Dzięwicki, lektor Uniwersytetu Jagiellońskiego — lektor języka angielskiego (ul. Szczepańska 11).

Władysław Folkierski, doktor filozofji, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. profesor szkoły średniej — lektor języka francuskiego (Aleja Mickiewicza 29).

Stanisław Korbel, profesor Akademii Handlowej w Krakowie — lektor stenografji (ul. Pędzichów 3).

Asystenci :

Stanisław Jaskólski, młodszy asystent przy katedrze mineralogji (ul. Łobzowska 27, II. p.).

Mieczysław Jeżewski, doktor filozofji, starszy asystent przy katedrze fizyki i mechaniki ogólnej (ul. Garbarska 7).

Franciszek Nayder, asystent starszy przy katedrze geometrii wykreslonej (ul. św. Marka 7).

Włodzimierz Stożek, profesor gimnazjum św. Jacka, asystent starszy przy katedrze matematyki (ul. Konarskiego 11).

Ludwik Chrobak, asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego, pomocniczy asystent przy katedrze mineralogji (ul. Gołębia 11).

Skład kancelarji:

Stanisław Ruzamski, b. sędzia, Sekretarz Akademji Górniczej (ul. Sobieskiego 10).

Augusta Skowronkówna, pomocnica kancelaryjna (ul. Szlak 49, I. p.).

Mechanik:

Roman Calikowski, b. mechanik Uniwersytetu Jagiellońskiego, mechanik Akademji Górniczej (ul. Gołębia 20).

Służba:

Józef Góralczyk, woźny stały.

Kajetan Szlosek, służący pomocniczy.

SPIS WYKŁADÓW I ĆWICZEŃ.

A. WYKŁADY I ĆWICZENIA OBOWIĄZKOWE.

I.-Dla słuchaczy pierwszego roku studjów:

1. Matematyka wyższa.

(5 godz. tyg.; Seminarjum matematyczne Uniwersytetu Jagiellońskiego przy ul. św. Anny 12; prof. Dr. Hoborski).

2. Ćwiczenia z matematyki wyższej.

(2 godz. tyg.; Seminarjum matematyczne U. J.; tenże).

3. Repetytorjum arytmetyki i algebry elementarnej.

(1 godz. tyg.; Seminarjum matematyczne U. J.; tenże).

4. Geometria wykreslna.

(3 godz. tyg.; ul. Loretańska 18, III.; zastępca profesora Suchanek).

5. Ćwiczenia z geometrii wykreslonej.

(2 godz. tyg.; tamże; tenże).

6. Rysunki konstrukcyjne.

(4 godz. tyg.; tamże; tenże).

7. Repetytorjum geometrii elementarnej.

(1 godz. tyg.; Seminarjum matematyczne U. J.; w zastępstwie prof. Dr. Hoborski).

8. Chemja ogólna.

(4 godz. tyg.; sala wykładowa Zakładu anatomji porównawczej U. J. przy ul. św. Anny 6; zastępca profesora Dr. Dřozdowski).

9. Ćwiczenia w pracowni chemji analitycznej jakościowej.

(6 godz. tyg.; Podgórze, budynek Akademji; tenże).

10. Mineralogja.

(3 godz. tyg.; sala wykładowa Zakładu mineralogicznego U. J. przy ul. Gołębiej 11, II. p.; nazwisko wykładającego będzie później ogłoszone).

11. Ćwiczenia z mineralogji.

(2 godz. tyg.; tamże; tenże).

12. Mechanika ogólna.

(3 godz. tyg.; Collegium Witkowskiego przy ul. Gołębiej 13; prof. Dr. Stock).

13. Ćwiczenia z mechaniki ogólnej.

(2 godz. tyg.; tamże; tenże).

14. Udzielanie pierwszej pomocy w nieszczęśliwych przypadkach.

(1 godz. tyg.; Kłlnika chirurgiczna przy ul. Kopernika 40; docent Dr. Michejda).

Ponadto w półroczu letniem:

15. Mechanika techniczna.

(3 godz. tyg.; ul. Loretańska 18, III. p.; nazwisko wykładającego będzie później ogłoszone).

16. Ćwiczenia z mechaniki technicznej.

(1 godz. tyg.; tamże; tenże).

17. Wstępne wiadomości z górnictwa.

(2 godz. tyg.; w połączeniu z wycieczkami do kopalń w każdą drugą sobotę; docent inż. Drobniak).

II. Dla słuchaczy drugiego roku studiów.**1. Fizyka.**

(3 godz. tyg.; Collegium Witkowskiego przy ul. Gołębiej 13; profesor Dr. Stock).

2. Ćwiczenia w pracowni fizycznej.

(tylko w półroczu letnim; 2 godz. tygodniowo; Podgórze; tenże).

3. Geodezja.

(3 godz. tygodniowo; Podgórze; profesor inż. Nowotny).

4. Ćwiczenia z geodezji.

(w półroczu zimowym 2 godz. tygodniowo, w półroczu letnim 4 godz. tygodniowo; ponadto 14 dni praktycznych ćwiczeń w polu; tamże; tenże).

5. Rysunki sytuacyjne.

(tylko w półroczu letnim 4 godz. tygodniowo; tamże; tenże).

6. Petrografia.

(tylko w półroczu zimowym 3 godz. tygodniowo; Zakład mineralogiczny U. J. przy ul. Gołębiej 11; nazwisko wykładowego będzie później ogłoszone).

7. Ćwiczenia z petrografii.

(tylko w półroczu zimowym 2 godz. tygodniowo; tamże; tenże).

8. Maszynoznawstwo ogólne.

(w półroczu zimowym 6 godz. tygodniowo, w półroczu letnim 4 godz. tygodniowo; Podgórze; nazwisko wykładowego będzie później podane).

9. Ćwiczenia konstrukcyjne z maszynoznawstwa ogólnego.

(8 godz. tygodniowo; tamże; tenże).

10. Matematyka ubezpieczeniowa.

(tylko w półroczu zimowym 1½ godz. tygodniowo; Podgórze; nazwisko wykładowego będzie później ogłoszone).

11. Higiena.

(tylko w półroczu letnim 2 godz. tygodniowo; miejsce wykładów i nazwisko wykładowego będzie później ogłoszone).

12. Geologia.

(w zimowym półroczu 3 godz. tygodniowo, w półroczu letnim 5 godz. tygodniowo; Zakład geologiczny U. J. przy ul. św. Anny 6; profesor Dr. Goetel).

13. Ćwiczenia z geologii.

(2 godz. tygodniowo w połączeniu z wycieczkami naukowymi; tamże; tenże).

14. Technika opałowa.

(tylko w letnim półroczu 2 godz. tygodniowo; Podgórze; doc. inż. Dawidowski).

15. Ćwiczenia z techniki opałowej.

(tylko w letnim półroczu 2 godz. tygod.; tamże; tenże).

16. Chemia analityczna ilościowa.

(tylko w zimowym półroczu 1 godz. tygod.; Podgórze; zastępca profesora Dr. Staronka).

17. Ćwiczenia z chemii analitycznej ilościowej.

(6 godz. tygod.; tamże; tenże).

18. Wiadomości wstępne z hutnictwa.

(tylko w letnim półroczu 2 godz. tygod. w połączeniu z wybieczkami do hut; Podgórze; nazwisko wykładowego będzie później ogłoszone).

III. Dla słuchaczy ew. III. kursu studiów.**1. Ćwiczenia z analizy technicznej gazów kopalnianych.**

(2 godz. tygod. w półroczu zimowym; Podgórze; nazwisko profesora będzie później ogłoszone).

2. Teoria maszyn i kotłów parowych.

(2 godz. tygod.; Podgórze; nazwisko wykładowego będzie później ogłoszone).

3. Ćwiczenia z teorii maszyn i kotłów parowych.

(1 godz. tygod.; tamże; tenże).

4. Budownictwo.

(2 godz. tygod.; Podgórze; nazwisko wykładowego będzie później ogłoszone).

5. Ćwiczenia z budownictwa.

(2 godz. tygod.; tamże; tenże).

6. Miernictwo podziemne.

(2 godz. tygod.; Podgórze; profesor inż. Nowotny).

7. Ćwiczenia z miernictwa podziemnego.

(4 godz. tygod.; tamże; tenże).

8. Geologia i paleontologia.

(3 godz. tygod. w półroczu zimowym i 5 godz. tygod. w półroczu letnim; Zakład geologiczny U. J. przy ul. św. Anny 6; prof. Dr. Goetel).

9. Ćwiczenia z geologii i paleontologii.

(2 godz. tygod.; tamże; tenże).

10. Elektrotechnika ogólna.

(2 godz. tygod.; Podgórze; prof. Dr. inż. Studniarski).

11. Ćwiczenia z elektrotechniki ogólnej.

(2 godz. tyg.; tamże; tenże).

12. Wiadomości wstępne z hutnictwa.

(2 godz. tyg. w półroczu letnim w połączeniu z wycieczkami do hut; Podgórze; nazwisko wykładającego będzie później podane).

B. WYKŁADY NADOBOWIĄZKOWE.**1. Język angielski.**

(2 godz. tyg.; ul. Loretańska 18, III. p.; lektor M. Dziewicki).

2. Język francuski.

(kurs niższy 2 godz. tyg., kurs wyższy 2 godz. tyg.; ul. Loretańska 18, III. p.; lektor Dr. Folkierski).

3. Stenografia.

(3 godz. tyg.; ul. Loretańska 18, III. p.; lektor Korbel).

**WARUNKI PRZYJĘCIA DO AKADEMJI
GÓRNICZEJ W KRAKOWIE.**

W roku szkolnym 1920/21 otwarty będzie I-szy, II-gi i ewentualnie III-ci rok studjów.

Warunki przyjęcia dla słuchaczy są następujące:

A) Dla zgłaszających się do studjów roku pierwszego.

W myśl reskryptu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 lipca 1919 r. Nr. 6852—IV/19 podzieli się zgłaszających się na trzy kategorie: Pierwsza obejmie kandydatów z maturą (gimnazjum lub szkoły realnej), którzy byli już imatrykulowani poprzednio, jako studenci matematyki i nauk przyrodniczych w jednym z uniwersytetów, akademij górniczych lub politechnik. -- Do drugiej kategorii zaliczy się kandydatów z maturą z odznaczeniem, którzy nie należą do pierwszej kategorii: pomiędzy nimi pierwszeństwo przyzna się maturzystom ubiegłych lat, którzy spełnili powinność wojskową. — Do trzeciej kategorii należeć będzie reszta zgłaszających się z maturą.

Liczbę słuchaczy pierwszego roku ustala się na maximum 80. Przyjmować się będzie słuchaczy kolejno według ich przynależności do powyższych kategorii. Jedynie w wypadku, gdy ilość kandydatów pierwszej i drugiej kategorii przekroczy liczbę 80,

podda się kandydatów wszystkich trzech kategorii konkursowemu egzaminowi wstępnemu z matematyki, fizyki i geometrii wykreslonej. Podstawą egzaminu będzie egzamin piśmienny pod nadzorem.

Wiadomości wymagane przy ewentualnym egzaminie w zakresie nauki w szkołach średnich są następujące:

a) z matematyki: biegłość w działaniach arytmetycznych, reguła trzech, rachunek procentowy (pojedynczy), równania stopnia 1-go i 2-go i dwukwadratowe, zagadnienie stopnia 1-go i 2-go z dyskusją i kreślenie elementarnych zależności funkcyjnych. Zasady planimetrii, stereometrii, trygonometrii płaskiej i geometrii analitycznej płaskiej. Do zadań matematycznych z dyskusją zaleca się Witwińskiego »Zbiór zadań na dyskusję i badanie zależności funkcyjnych« (cena około 3 Mp.), rozdziały I., II. i III., z pominięciem zadań o numerach 60, 61, 65—72, 84, 97, 100, 102, 105, 111, 114, 119, 120, 122, 123, 130—132, 134;

b) z fizyki temat ogólny pozwoli stwierdzić — obok pewnego zasobu wiadomości i zdolności logicznego myślenia, — czy kandydat umie posługiwać się językiem polskim poprawnie pod względem stylistycznym i gramatycznym. Jako wzory tematów z fizyki podaje się następujące: zasady termometrii, zasada zachowania energii, prawa przepływu prądu elektrycznego, opis przyrządu o znaczeniu technicznym i naukowym (telefon, telegraf, lupa, luneta, mikroskop i t. d.);

c) z geometrii wykreslonej są wymagane następujące wiadomości: znajomość podstaw teorii rzutów prostopadłych (ortogonalnych), w szczególności następujących zagadnień: 1) wyznaczyć rzuty punktu na trzy płaszczyzny rzutów wzajemnie prostopadłe, jeżeli są dane odległości punktu od tych płaszczyzn (z uwzględnieniem położenia punktu w różnych ósemkach przestrzeni, np. wyznaczyć rzuty punktu A) ($x = -2$, $y = 5$, $z = -4$), 2) mając dane rzuty prostej, wyznaczyć rzeczywistą wielkość odcinka tej prostej oraz wielkość kątów nachylenia prostej do płaszczyzny rzutów; 3) wykreślić ślady płaszczyzny, wyznaczonej przez dowolne elementy w przestrzeni; 4) wyznaczyć krawędź przecięcia dwu płaszczyzn, danych przez *a)* ślady, *b)* dowolne elementy w przestrzeni; 5) wyznaczyć punkt przebiecia płaszczyzny i prostej, jeżeli płaszczyzna jest dana przez *a)* ślady, *b)* dowolne elementy; 6) z rzutów na dwie pł. rzutów wyznaczyć rzut prostokątny utworu na dowolną płaszczyznę rzucającą; 7) wyznaczyć odległość *a)* punktu od płaszczyzny, *b)* punktu od prostej, *c)* dwu pł. równoległych, *d)* dwu prostych równoległych; 8) wykreślić kłady utworu.

płaskiego leżącego w płaszczyźnie rzucającej; 9) wyznaczyć rzuty utworu płaskiego mieszczącego się w pł. rzucającej, jeżeli utwór dany jest w kładzie; 10) utwór dany w rzutach obrócić o dany kąt lub w położenie w inny sposób określone około osi do pł. rzutów *a)* prostopadłej, *b)* równoległej; 11) przy pomocy obrotu około osi do pł. rzutów prostopadłej wyznaczyć rzeczywistą wielkość odcinka danej prostej, względnie kąt nachylenia prostej do pł. rzutów; 12) wyznaczyć kład utworu leżącego w płaszczyźnie dowolnie nachylonej; 13) wyznaczyć rzuty utworu, mieszczącego się w dowolnej pł., jeżeli utwór jest dany w kładzie; 14) zastosować kład płaszczyzny do wyznaczenia kąta nachylenia dwu prostych, prostej do płaszczyzny i dwu płaszczyzn; 15) wykreślić rzuty graniasto-słupa, względnie ostrosłupa prostego lub ukośnego, jeżeli podstawa określona co do kształtu i wielkości znajduje się na *a)* pł. rzutów, *b)* pł. dowolnie nachylonej; 16) podać sposoby wyznaczania cieniów własnych i rzuconych graniastosłupów; 17) wyznaczyć cienie własne i rzucone graniastosłupa względnie ostrosłupa, jeżeli podstawa bryły leży w pł. dowolnie nachylonej.

Dokładny termin tego ewentualnego egzaminu podano na innem miejscu.

Przy zgłoszeniu osobistym w trzech dniach, poprzedzających termin ewentualnego egzaminu wstępnego należy przedłożyć: 1) metrykę urodzenia, 2) świadectwo dojrzałości w oryginale, 3) urzędownie potwierdzoną fotografię. O ile kandydat pragnie być zaliczonym do kategorii pierwszej względnie otrzymać pierwszeństwo kategorii drugiej, ma przedstawić: 4) poświadczenie imatrikulacji wraz z indeksem lekcyjnym jednego z uniwersytetów (jako słuchacz matematyki i nauk przyrodniczych) względnie akademij górniczych lub politechnik, 5) potwierdzenie odbytej służby wojskowej (karta wojskowa i t. d.)

Do dokumentów, wystawionych w języku odmiennym, niż polski i łaciński, należy dołączyć polskie tłumaczenie, dokonane przez zaprzysiężonego tłumacza.

B) Dla zgłaszających się do studjów roku II-go.

Ilość słuchaczy roku II-go ustala się na 80. Pierwszeństwo przy wpisach mają słuchacze roku I-go z Akademii Górniczej w Krakowie, o ile uczynią zadość wymaganiom końcowego egzaminu rocznego.

Jeżeli nie wszyscy obecni słuchacze I-go roku Akademii będą uprawnieni do wpisów roku II-go, mogą być przyjęci, o ile miejsca starczy, słuchacze na II-gi rok pod następującymi warunkami:

a) mają wykazać, że wysłuchali rok pierwszy na kursach górniczych we Lwowie lub w zagranicznych akademjach górniczych,

b) mają wykazać, że złożyli kolokwium z nauki p. t. »Pierwsza pomoc w nieszczęśliwych przypadkach« i egzamin z dwóch conajmniej przedmiotów takich, jak matematyka, geometria wykreślna z rysunkami konstrukcyjnymi, chemja, mineralogja, mechanika ogólna I, mechanika techniczna II, o ile rok I-szy ukończyli w zagranicznych akademjach górniczych, o ile zaś pierwszy rok studiów odbyli na kursach górniczych we Lwowie i o ile do czasu wpisów nie będą tam zorganizowane równorzędne z egzaminami w naszej Akademji egzamina, mają się poddać egzaminowi z nauki p. t. »Pierwsza pomoc w nieszczęśliwych przypadkach« i z dwóch przedmiotów innych wyżej podanych a przez siebie dowolnie obranych,

c) mają udowodnić nadto, że odbyli conajmniej 6-cio tygodniową praktykę w kopalni węgla, nafty lub soli względnie w hucie, jako robotnicy. Od powyższego obowiązku są zwolnieni słuchacze, służący jako ochotnicy w wojsku polskiem.

O ile zgłoszeń będzie więcej niż miejsc wolnych, zostaną najlepsi kandydaci upoważnieni do ostatecznych wpisów.

Termin wpisów dla imatrykulowanych w Akademji Górniczej, zgłoszeń osobistych nowych słuchaczy, egzaminów i wpisów ostatecznych jak i wysokość taksy egzaminacyjnej będą ogłoszone w budynku Akademji przy ul. Loretańskiej l. 18.

Do dokumentów, wystawionych w języku odmiennym niż polski i łaciński, należy dołączyć polskie tłumaczenie, dokonane przez zaprzysiężonego tłumacza.

C) Warunki przyjęcia na trzeci rok studiów będą później ogłoszone.

Dziekan Akademji Górniczej

Dr. Jan Stock.

ROZPORZĄDZENIE

w sprawie tymczasowych przepisów egzaminacyjnych w Akademji Górniczej w Krakowie

na lata naukowe 1919/20 i 1920/21.

Art. 1.

Celem stwierdzenia, że studenci I-go roku Akademji Górniczej przyswoili sobie metodę pracy w wyższym zakładzie nauko-

wym i są dostatecznie uzdolnieni do studjów na latach wyższych, odbywają się egzamina z następujących przedmiotów:

- 1) Matematyki wyższej,
- 2) Geometrii wykresłnej,
- 3) Mechaniki ogólnej,
- 4) Mechaniki technicznej,
- 5) Chemji,
- 6) Mineralogji.

Art. 2.

Studenci zwyczajni, którzy nie zdali egzaminów przynajmniej z dwóch wymienionych w Art. I. a przez nich dowolnie wybranych przedmiotów z postępem conajmniej dostatecznym, nie uzyskują prawa zapisu na II-gi rok Akademji Górniczej w charakterze studentów zwyczajnych.

Komisja egzaminacyjna (Art. 3) może jednak zaliczyć egzamina studentom, którzy je złożyli w innych równorzędnych zakładach naukowych.

Art. 3.

Każdy z egzaminów wymienionych w Art. 1. odbywa się przed Komiją egzaminacyjną, która składa się przewodniczącego i egzaminatora odnośnego przedmiotu. Przewodniczącym jest Dziekan Wydziału górniczego, względnie profesor przez niego upoważniony. Egzaminatorem jest wykładający dany przedmiot, z którego egzamin ma się odbywać, w razie jego nieobecności powołuje Dziekan wykładającego przedmiot pokrewny na egzaminatora.

Egzamina odbywają się publicznie.

Art. 4.

Egzamina odbywają się normalnie w dwóch okresach, a mianowicie: 1) z końcem półrocza letniego (okres letni) i 2) przed rozpoczęciem półrocza zimowego (okres jesienny).

Atoli wyjątkowo za zezwoleniem Rektora na piśmienną prośbę studenta egzamina mogą się odbywać także w ciągu roku szkolnego w terminach oznaczonych przez Kollegjum Profesorów.

Art. 5.

Na ośm dni przed okresem egzaminu wyznaczonym przez Dziekana winien kandydat wnieść pisemne podanie na jego ręce zaopatrzone w dokumenty, które mają wykazać:

1) że kandydat był studentem zwyczajnym, imatrikulowanym w Akademji Górniczej w Krakowie, wzgl. w innym równorzędnym zakładzie wyższym;

2) że uzyskał potwierdzenie Dziekana o uczęszczaniu na oba półrocza I-go roku studjów;

3) że złożył kollokwium z wykładu p. t. »Udzielanie pierwszej pomocy w przypadkach nieszczęśliwych«;

4) że złożył przepisaną opłatę egzaminacyjną (Art. 12).

W podaniu ma kandydat wymienić przedmioty, z których pragnie złożyć egzamin w myśl Art. 1 ew. prosić o uwolnienie od egzaminu z przedmiotów, z których składał egzamin w innym równorzędnym wyższym zakładzie naukowym

Art. 6.

Dziekan Wydziału górniczego lub jego zastępca po zbadaniu podania i załączników, o ile kandydat uczynił zadość wymaganiom Art. 5 udziela zezwolenia na przystąpienie do egzaminu, w przypadkach zaś wątpliwych oddaje sprawę do rozstrzygnięcia odnośnej komisji egzaminacyjnej.

Dziekan ogłasza następnie listę kandydatów z wyznaczeniem dla nich terminów.

Art. 7.

Każdy kandydat powinien zgłosić się do egzaminu w dniu i godzinie przez Dziekana oznaczonej. Jeżeli tego nie uczyni i nieusprawiedliwi się przed Dziekanem dostatecznie, traci prawo składania egzaminu w danym okresie. W ostatnim wypadku opłata za egzamin nie podlega zwrotowi.

Art. 8.

Egzamin z wynikiem niedostatecznym złożony w okresie letnim, może być powtórzony tylko jeden raz w okresie jesiennym. Egzamin z wynikiem niedostatecznym złożony po raz pierwszy w terminie jesiennym może być wyjątkowo za zgodą odnośnej Komisji egzaminacyjnej powtórzony po upływie 2 tygodni (Art. 4).

Art. 9.

Egzamina odbywają się ustnie, atoli egzaminator może zarządzić ponadto egzamin piśmienny lub praktyczny w laboratorium pod klauzurą. Czas trwania egzaminu ustnego kandydata

z jednego przedmiotu nie może przekraczać godziny, przyczem nie wlicza się czasu potrzebnego do wykonania ćwiczeń praktycznych (n. p. z chemji lub mineralogji).

Jeżeli egzaminator zarządził egzamin piśmienny, zadania kandydatów powinny być przedłożone Komisji egzaminacyjnej.

Art. 10.

Poświadczenie złożenia egzaminu z odpowiednim stopniem podpisane przez egzaminatora i przewodniczącego wpisuje się w książeczkę legitymacyjną studenta, w niej też zapisuje się zwolnienia od egzaminu.

Art. 11.

Wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów oznacza się stopniami: 1) celujący, 2) bardzo dobry, 3) dobry, 4) dostateczny, 5) niedostateczny i zapisuje w protokole egzaminu.

Art. 12.

Opłata za każdy egzamin wynosi Mk. 10. Egzamin poprawczy podlega powtórnej opłacie.

Ew. zwolnienie od egzaminu złożonego w innych uczelniach (Art. 2) i zaliczenie jego nie podlega opłacie.

Art. 13.

Kandydaci którzy złożyli egzamin z wynikiem co najmniej dobrym w myśl Art. 1 są zwolnieni od składania I-go egzaminu państwowego z odnośnych przedmiotów po II gim roku studjów.

Zwolnienie od egzaminu udzielone przez Kollegjum Profesorów (Art. 2) utrzymuje swoją ważność przy pierwszym państwowym egzaminie.

Art. 14.

Powyższe przepisy wchodzą w życie z rokiem naukowym 1919/20.

Nr. 6682.

Warszawa, dnia 24/VIII 1920.

Minister

Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
M. Rataj mp.

KRONIKA AKADEMII W ROKU SZK. 1919/20.

Zdawało się, że wybuch wojny światowej odroczył na czas bardzo długi otwarcie Akademii Górniczej w Krakowie, uzasadnionej żywotnymi potrzebami naszego społeczeństwa. Gdy jednak wypadki polityczne końca roku 1918-go przywróciły Polsce niepodległość, wtedy nadeszła odpowiednia chwila jak najszybszego uruchomienia Akademii Górniczej.

Pierwsi Profesorowie Wydziału Górniczego, rektor i dziekan.

Z dniem 1-go maja r. 1919 zamianował Naczelnik Państwa sześciu pierwszych profesorów Akademii, a mianowicie:

Dra Władysława Gąsiorowskiego, docenta politechniki akwizgrańskiej, nadzwyczajnym profesorem geometrii wykresłej;

Dra Antoniego Hoborskiego, docenta Uniwersytetu Jagiellońskiego, zwyczajnym profesorem wyższej matematyki;

Dra Kazimierza Klinga, nadzwyczajnego profesora Akademii rolniczej w Dublanach, zwyczajnym profesorem chemii ogólnej i technicznej analizy gazów;

Dra Stefana Kreutza, nadzwyczajnego profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, zwyczajnym profesorem mineralogji i petrografji;

Inż. Stanisława Płuzańskiego, zwyczajnym profesorem teorii ogólnej budowy maszyn i mechaniki technicznej;

Dra Jana Stocka, docenta Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, zwyczajnym profesorem fizyki i mechaniki ogólnej.

Niebawem potem zamianowało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego prof. inż. St. Płuzańskiego pełniącym obowiązki rektora z terminem aż do dnia 1-go kwietnia r. 1920, w którym przez dalsze nominacje skompletowane grono profesorów miało dokonać wyboru rektora.

Zamianowani profesorowie ukonstytuowali się jako Kolegium Profesorów Wydziału Górniczego i wybrali prof. Dra Hoborskiego dziekanem, a prof. Dra Stocka prodziekanem tegoż Wydziału.

Zmiany w Kolegium Profesorów.

Ponieważ jednakowoż prof. inż. St. Płuzański pełnił służbę doradcy fachowego w Głównym Urzędzie Zakupu dla Armji i swych czynności ani rektorskich ani nauczycielskich pełnić nie

mógł, w następstwie czego otrzymał urlop od 1-go lipca 1919 do końca września 1920, więc cały ciężar przygotowawczej pracy, wiodącej do otwarcia 1-go roku studjów, wzięli na siebie przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. Dr. J. Morozewicz i dziekan Dr. A. Hoborski, który od 1-go lipca 1919 pełni nieprzerwanie obowiązki rektorskie. Z dniem 1-go kwietnia b. r. objął prodziekan Dr. Stock funkcje dziekańskie.

Na młodą uczelnię zaraz u wstępu prac organizacyjnych spadł dotkliwy cios: dnia 6 lipca 1919 zmarł prof. Dr. Wł. Gąsiorowski.

Nieliczne Grono Profesorów zmniejsza się w dalszym ciągu: oto z dniem 1-go października przenosi się prof. Dr. K. Kling na Uniwersytet lwowski, a z dniem 1-go kwietnia prof. Dr. St. Kreutz na Uniwersytet Jagielloński.

W miejsce śp. prof. Gąsiorowskiego objął wykłady i ćwiczenia z geometrii wykreślnej w charakterze zastępcy profesora p. Jan Suchanek, a zastępcą profesora chemii zamianowała Ministerstwo p. Dra Edwarda Drozdowskiego na wniosek Komitetu Organizacyjnego.

Obecne pomieszczenie Akademji.

Akademja dotąd nie posiada własnego gmachu, nad którego budowę zawisło, rzecz można. fatum wojenne. Oto najpierw wybuch wojny światowej odroczył budowę w r. 1914, a kiedy w roku obecnym była postanowiona budowa z dniem 1-go września b. r., znów wypadki wojenne unicestwiły ten zamiar.

Dziś przedstawia się pomieszczenie Akademji w sposób następujący: biura Akademji, sala wykładowa i sale rysunkowe geometrii wykreślnej (oraz Czytelnia Słuchaczy) mieszczą się w budynku przy ul. Loretańskiej l. 18, użyczonym przez Gminę m. Krakowa; wykłady i ćwiczenia matematyki odbywają się w Seminarjum matematycznym U. J., wykłady i ćwiczenia mechaniki w Collegjum Witkowskiego, a wykłady i ćwiczenia mineralogji w Zakładzie mineralogicznym U. J.

Brak było miejsca dla wykładów i ćwiczeń chemicznych; według pierwotnego bowiem planu miały się one mieścić w budynku Szkoły przemysłowej przy Aleji Mickiewicza, jednakowoż wojna światowa, a potem prowadzona przez nasze państwo spodobały, że budynek ów zajęły władze wojskowe na szpital. Ustawicznie ponawiane starania o uwolnienie budynku od rekwizycji wojskowej, kilka konferencyj odbytych w magistracie m. Krakowa

z odnośniami władzami wojskowemi, nie dały wszakże żadnego rezultatu (nawet telegraficzny rozkaz Ministerstwa Spraw Wojskowych pozostał bez skutku). Wobec tego dziekanat był zmuszony wystarać się o inne pomieszczenie zakładu chemji; ponieważ atoli okazało się to w całej pełni niemożliwem, przeto ćwiczenia z chemji zostały odroczone na rok drugi studjów, a wykłady odbywały się przez cały rok szkolny w sali wykładowej Zakładu anatomji porównawczej U. J., użyczonej przez Kierownika Zakładu profesora U. J. p. Dra Hoyera.

Wstępny egzamin konkursowy, wpisy i podział roku szkolnego na półrocza.

Aby się zorientować co do przypuszczalnej liczby reflektujących na wpis do Akademji, uchwalił Komitet Organizacyjny umieścić w prasie codziennej wezwanie do młodzieży, by pisemnie zgłosiła swoją gotowość do wpisu. Wynik tego wezwania był nieoczekiwany: oto w przeciągu 2 miesięcy otrzymał Komitet przeszło 500 zgłoszeń. Jednakowoż sale wykładowe, które Akademia ma do rozporządzenia, zezwalały na przyjęcie co najwyżej 80 słuchaczy; wskutek tego okazało się koniecznem obmyślenie środka selekcji, któryby był możliwie najmniej niesprawiedliwym. Na wniosek więc dziekana Hoborskiego uchwalił Komitet Organizacyjny zaprowadzić wstępny egzamin konkursowy z matematyki i fizyki i w tej sprawie odniósł się Komitet do Ministerstwa W. R. i O. P., które, godząc się na wywody Komitetu, uczyniło egzamin fakultatywnym, zależnym od ilości słuchaczy, zgłaszających się do wpisu*). W dniach 2, 3, 4, 6, 7, 8 października 1919 przyjmował dziekanat zgłoszenia osobiste kandydatów, których zgłosiło się 144, w dniach 9 i 10 października odbył się egzamin (pisemny) z matematyki i fizyki, do którego stanęło 111 z poprzednio zgłoszonych — wynik egzaminu ogłoszono dn. 13 października, a wpisy definitywne 80 przyjętych odbyły się 13 i 14 października 1919 r.

Wykłady rozpoczęły się w dniu 15 października 1919. Zrywając ze zwyczajem szkół akademickich, w których święta wielkanocne decydowały o terminie końca półrocza zimowego i początku półrocza letniego, uchwaliło Kollegjum profesorów podzielić rok szkolny na dwie mniej więcej równe części i zakończyć półrocze zimowe

*) Na innem miejscu ogłoszone są warunki przyjęcia na rok I-szy w myśl instrukcyj ministerjalnych. Doświadczenie całoroczne wykazało potrzebę rozszerzenia egzaminu także na geometrię wykreślną.

z ostatnim dniem lutego. Wpisy na półrocze letnie odbywały się w dniach 1, 2 i 3 marca b. r. dla słuchaczy imatrikulowanych, z których zapisało się 64, a nie wpisało się 16 (jeden z powodu choroby, jeden przeniósł się na Kursa górnicze Szkoły politechnicznej we Lwowie, 9 wojskowych nie otrzymało od władz wojskowych przedłużenie urlopu, a 5 zrezygnowało ze studjów górniczych). Wobec tego dziekanat przyjmował w dniach 4 i 5 marca b. r. zgłoszenia osobiste na 16 miejsc wolnych. Zgłoszeń było 24, z pomiędzy których wybrano 16 najlepszych kandydatów, poczem definitywny ich wpis nastąpił w dniu 6 marca. Z dniem 8 marca rozpoczęły się wykłady i ćwiczenia letniego półrocza.

Uroczyste otwarcie Akademii.

Chwilę otwarcia pierwszej wyższej uczelni górniczej w Polsce godziło się uświetnić uroczystym aktem.

W dniu 20 października 1920 Komitet Organizacyjny, korzystając z tej okoliczności, że Pan Naczelnik Państwa był w Krakowie, poprosił Go o dopełnienie aktu uroczystego otwarcia Akademii w auli, użyczonej na ten cel przez Uniwersytet Jagielloński.

W pięknie ozdobionej sali wobec licznie zgromadzonych gości, przedstawicieli duchowieństwa, wojskowości, świata naukowego, sfer górniczych i młodzieży akademickiej ogłosił Pan Naczelnik Państwa Akademię Górniczą za otwartą.

Następnie przemówił ówczesny Minister W. R. i O. P. p. Dr. Łukasiewicz i ówczesny Minister Przemysłu i Handlu p. Szczeniowski, poczem przewodniczący Komitetu Organizacyjnego p. Dr. J. Morozewicz przedstawił w dłuższym przemówieniu historję polskiego szkolnictwa górniczego i obraz prac Komitetu Organizacyjnego*). Imieniem Związku górników i hutników polskich przemówił p. inż. J. Zarański, a imieniem Kollegjum profesorów zwrócił się do Młodzieży akademickiej dziekan Dr. Hoborski z apelem do pracy. Następnie przemawiali Delegaci Wyższych Uczelni: p. rektor Matakiewicz i prof. Syroczyński imieniem Szkoły politechnicznej we Lwowie, prof. Rydzewski imieniem Politechniki warszawskiej, prof. Mazurkiewicz imieniem Uniwersytetu w Warszawie, ks. prof. Wójcicki imieniem Uniwersytetu w Lublinie, dyr. inż. Kontkiewicz imieniem Towarzystwa Politechnicznego w Warszawie, dyr. inż. Kondratowicz do Młodzieży akademickiej imie-

*) Mowa p. Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego była publikowana *in extenso* w Czasopiśmie górniczo-hutniczym. (Zeszyt XI z r. 1919 str. 246 i nast.

niem »Starszej generacji górniczej«. Wreszcie przemówił słuchacz p. Władysław Michejda. Adres z życzeniami dla Akademji wręczył p. rektor Gałęzowski imieniem Akademji Sztuk pięknych w Krakowie.

Na zakończenie uroczystości odczytał Sekretarz Akademji p. Ruzamski telegramy, które Akademja Górnicza otrzymała na dzień uroczystego aktu otwarcia.

Przedmioty i wycieczki naukowe I-go roku studjów.

Pierwszy rok studjów posiada program opracowany przez Komitet Organizacyjny i zatwierdzony przez Ministerstwo W. R. i O. P.

Przez przeciąg całego roku szkolnego odbywały się wykłady i ćwiczenia: matematyki wyższej, geometrii wykreślnej i mechaniki ogólnej, chemji (bez ćwiczeń), mineralogji i przedmiotu p. t. »Udziałanie pierwszej pomocy w nieszczęśliwych przypadkach«. Ostatni przedmiot powierzono p. Drowi K. Michejdzie na wyraźną wskazówkę Wydziału lekarskiego U. J., do którego odniósł się w tej sprawie Komitet Organizacyjny.

Do tych przedmiotów przybyły w planie naukowym półroczu letniego dwa: mechanika techniczna, którą w zastępstwie nieobecnego prof. Płużańskiego objął prof. Dr. Stock i »Wiadomości wstępne z górnictwa«, wprowadzone do planu uchwałą Komitetu Organizacyjnego i powierzone doskonałemu znawcy małopolskiego górnictwa p. inż. Fr. Drobniakowi w charakterze docenta. W związku z ostatnim wykładem odbyli słuchacze siedm wycieczek naukowych, a mianowicie:

W dniu 20 marca do macierzy kopalń polskich, do żup solnych w Wieliczce, w dniu 20 maja do kopalni węgla »Krystyna« w Tenczynku, w dniu 29 maja do kopalni w Brzeszczach, w dniu 5 czerwca do kopalni siarki w Posądku, 14 czerwca do salin w Bochni, dnia 25 czerwca do fabryki »Azot« w Borach i 26 czerwca do kopalni węgla w Jaworznie.

Rektorat Akademji Górniczej uważa sobie za miły obowiązek jeszcze raz na tem miejscu podziękować Szanownym Zarządom kopalń za ułatwienie wycieczek i za wielce życzliwe poparcie celów naukowych, które sobie wytknął p. docent inż. Drobniak przy opracowaniu szczegółowych planów dla wycieczek.

Zbytecznem podkreślać wysokie znaczenie owych wycieczek, dały one bowiem słuchaczom pogląd ogólnikowy na olbrzymią pracę górnictwa polskiego i zarazem wykazały, że miasto Kraków

ze względu na swe centralne położenie jest najodpowiedniejszym miejscem dla siedziby Akademii Górniczej. Oprócz powyższych przedmiotów obowiązkowych były i 3 nadobowiązkowe: nauka języka francuskiego, którą objął lektor p. Dr. Wł. Folkierski, nauka języka angielskiego, którą prowadził lektor p. M. Dziewicki i nauka stenografii, powierzona lektorowi p. St. Korbłowi.

Imatrykulacja słuchaczy.

W dniu 7 grudnia 1919 r. odbyła się pierwsza uroczysta imatrykulacja pierwszych słuchaczy Akademii Górniczej w pięknej sali Zakładu mineralogicznego U. J.

Gości powitał zastępca rektora Dr. Hoborski, poczem przemówił do zebranej Młodzieży akademickiej, przedstawiając jej obowiązki wobec społeczeństwa, następnie Sekretarz p. Ruzamski odczytał rotę imatrykulacyjną, a słuchacze przez podanie ręki Zastępcy rektora składali ślubowanie akademickie. Nastąpiły przemówienia: prof. Dra Morozewicza imieniem Komitetu Organizacyjnego, p. inż. Zarańskiego imieniem Związku Górników i Hutników Polskich, dyr. inż. Schimitzka imieniem krajowego Towarzystwa Górniczego i wreszcie słuchacza Akademii Górniczej p. Wł. Michejdy.

Uroczystość zaszczylicili obecnością inżynierowie górniczy, p. Czapla z Poznania i generał p. Latinik, któremu publiczność zgotowała gorącą owację, jako obrońcy Śląska Cieszyńskiego przed inwazją czeską.

Dodatkowa imatrykulacja odbyła się w dniu 12 stycznia b. r. W półroczu letnim odbyła się imatrykulacja 16 nowych słuchaczy dnia 10 maja b. r.

Sprawa nadzwyczajnego państwowego kredytu i tymczasowego pomieszczenia Akademii dla następnych lat studjów.

Sprawa pomieszczenia sal wykładowych i laboratoriów, koniecznych dla uruchomienia dalszych lat studjów Akademii przedstawia znaczne trudności. Potrzeba bowiem do tego celu przy skromnych wymaganiach około 40 sal większych i mniejszych. Ponieważ budowa własnego gmachu dotąd nie została nawet rozpoczęta, więc znalezienie takiej ilości sal w jednym kompleksie mogło słusznie wydawać się niemożliwym. Jeszcze jedynie (jak się pierwotnie zdawało) na Wawelu w gmachu poszpitalnym mogła Akademia znaleźć potrzebne pomieszczenie; przeto w myśl od-

nośnych uchwał Komitetu Organizacyjnego starało się Kollegjum profesorów tę sprawę doprowadzić do pomyślnego rozwiązania.

Równocześnie wystosował Komitet Organizacyjny wraz z Kollegjum profesorów memoriał do Sejmu (wydrukowany w Czasopiśmie Naftowem, w zeszycie VII. z r. 1920 na str. 68 i 69) o nadzwyczajny kredyt dziesięciu milionów marek, z których ośm miały być przeznaczone na wyposażenie katedr pierwszego, drugiego i trzeciego roku studjów, a dwa miliony na adaptację gmachu poszpitalnego na Wawelu dla celów Akademji. Odnośny wniosek nagły pp. Posłów Witosą, Rączkowskiego i tow., przyjęty przez Sejm i uchwalony w lipcu b. r., stracił niestety wskutek wypadków wojennych swą moc obowiązującą, a Komisja międzyministerjalna pod przewodnictwem p. Żarneckiego przyznała Akademji kredyt trzech milionów marek na czas od 1 lipca b. r. do 31 grudnia b. r. jako pierwszą ratę. W chwili, gdy to piszemy, otrzymał Rektorat zawiadomienie, że kredyt w kwocie 3,000.000 Mk. został Akademji przyznany.

Ponieważ pierwotny zamiar adaptacji gmachu poszpitalnego na Wawelu został w czerwcu jako niewykonalny zarzucony, więc groziła Akademji niemożliwość otwarcia dalszych lat studjów; wobec tego starał się Rektorat uzyskać pomieszczenie ze strony Miasta Krakowa. W tym celu zwrócił się do panów Radcy Dra Wielgusa, docenta inż. Drobniaka i p. Breuera, jako do radców miejskich z prośbą o wniesienie odnośnego wniosku nagłego na Radę miejską. Miło zaznaczyć, że Rada miejska zajęła wobec potrzeb Akademji życzliwe stanowisko, nie odmówił też swego poparcia wiceprezydent p. inż. Sare. Wtedy to z kół panów radców miejskich zwrócono uwagę Rektoratu na nowy gmach gimnazjum w Podgórze, którego budowa jest na ukończeniu. Ponieważ gmachem tym, oczywiście za szczerpym dla potrzeb Akademji, ale przedstawiającym najlepsze pomieszczenie w obecnych warunkach, rozporządza Ministerstwo W. R. i O. P., więc do niego zwrócił się Rektorat o udzielenie tego gmachu na lat 3. Starania Kollegjum profesorów po dłuższej konferencji w dniu 12 lipca z ówczesnym Ministrem W. R. i O. P. p. T. Łopuszańskim, odniosły pożądaný rezultat, Ministerstwo W. R. i O. P. przyznało ów gmach Akademji Górniczej, a Ministerstwo Robót Publicznych poleciło Starostwu krakowskiemu oddać go Akademji. W ten sposób sprawa tymczasowego pomieszczenia została możliwie najlepiej rozwiązana.

Sprawa przepisów egzaminacyjnych i pierwszy egzamin roczny.

Trzecia sprawa, której dość dużo pracy poświęciło Kollegjum profesorów, to przepisy egzaminacyjne. Chodziło o to, by wszystkich słuchaczy przymusić do wytężonej pracy od samego początku, by zmusić ich do zerwania ze źle zrozumianą swobodą akademicką, która każe młodzieży przez kilka lat marnować czas, kiedy Ojczyzna nasza potrzebuje wielu sił do pracy.

Było to tem konieczniejsze, że przy pierwszym egzaminie państwowym po ukończeniu drugiego roku studjów będzie wymagana znajomość wszystkich przedmiotów pierwszego i drugiego roku studjów; aby więc odciążyć ten egzamin, uchwaliło Kollegjum profesorów zaprowadzić kollokwia z końcem pierwszego półrocza, a z końcem drugiego półrocza wymagać od słuchaczy złożenia egzaminu jako warunku dopuszczalności na rok drugi. Z uwagi zaś na to, że młodzież w przeważnej swej części przez kilka lat służyła we wojsku i straciła przez to kontakt z pracą umysłową, uchwaliło Kollegjum żądać od słuchaczy egzaminu nie ze wszystkich przedmiotów pierwszego roku, ale przynajmniej z dwu i dowolnie przez każdego obranych.

Według tych wytycznych opracowało Kollegjum profesorów przepisy egzaminacyjne, które zostały zatwierdzone przez Pana Ministra W. R. i O. P. i które się ogłasza na innem miejscu.

W myśl tych przepisów zgłosił się znaczny zastęp słuchaczy do egzaminów w okresie letnim (przed-wakacyjnym) w czasie od 1-go do 17-go lipca b. r. Składało egzamin 57 słuchaczy, a mianowicie:

z jednego przedmiotu	14
z dwu przedmiotów	27
z trzech przedmiotów	10
z czterech przedmiotów	6
razem . . .	57

Egzaminów było 122, a mianowicie:

z matematyki wyższej	36
z geometrii wykreslnej	10
z chemji ogólnej	31
z mineralogji	11
z mechaniki ogólnej	22
z mechaniki technicznej	12
razem . . .	122

Praktyka wakacyjna i ochotnicza służba wojskowa słuchaczy.

Tak Komitet Organizacyjny, jak Kollegjum profesorów uchwalili wymagać od słuchaczy po pierwszym roku studjów odbycia sześciotygodniowej praktyki wakacyjnej w charakterze robotników. W tym celu Rektorat Akademji na wniosek docenta inż. Drobniaka porozumiewał się ze Zarządami kopalń dla rozmieszczenia słuchaczy po kopalniach. Rektoratowi miło też stwierdzić, że spotkał się z pełnem zrozumieniem sprawy ze strony Zarządów kopalń i z jak najżyyczliwszem poparciem interesów naukowych Akademji. Kiedy organizacyjnie sprawa już dojrzała, wypadki wojenne przekreśliły cały program, zmusiły bowiem naszą młodzież akademicką do porzucenia myśli o praktyce wakacyjnej.

Ukazała się bowiem w pierwszych dniach lipca odezwa Rady Obrony Państwa i Naczelnika Państwa, nawołująca do tworzenia Armji Ochotniczej; oczywiście znalazła gorące echo w sercach naszej Młodzieży akademickiej, która, jako pierwsza, oddała się do dyspozycji władz wojskowych. Wybrana przez nią egzekutywa wyznaczyła dzień 19 lipca b. r. — po egzaminach rocznych — jako dzień ochotniczego przeglądu wojskowego. Z pełnej liczby słuchaczy tylko sześciu zostało zwolnionych od służby wojskowej.

Nominacje profesorów, wybór rektora i dziekana.

Szczupłe Kollegjum profesorów zwolna się powiększa: w ciągu feryj obecnych nastąpiły nominacje na wniosek Komitetu Organizacyjnego. Oto z dniem 1-go lipca b. r. mianował Naczelnik Państwa p. Dra inż. J. Studniarskiego zwyczajnym profesorem elektrotechniki, a p. Dra W. Goetla nadzwyczajnym profesorem geologii i paleontologii; z dniem 1-go września b. r. p. inż. O. Nowotny został mianowany kontraktowym profesorem geodezji i miernictwa podziemnego, a p. Dr. W. Staronka zastępcą profesora chemji metali i chemji analitycznej ilościowej. W niedługim czasie nastąpią dalsze nominacje.

Skoro tylko Kollegjum profesorów stało się liczniejszym, przystąpiło do wyboru rektora i dziekana. Na posiedzeniu w dniu 1-go września b. r. wybrano rektorem Dra A. Hoborskiego, a dziekanem Dra J. Stocka.

Ustawa o szkołach akademickich i Zjazd Rektorów.

W dniu 13-go lipca b. r. uchwalił Sejm ustawę o szkołach akademickich, która jako ogólna ustawa ramowa stara się ująć

w stałe i jednolite ramy bieg życia Szkół Wyższych, wielokrotnie kierujących się tradycją, prawem zwyczajowem, niepisanem. Ręczona ustawa wprowadza nadto cały szereg inowacji, dla których omówienia, jak i dla zastanowienia się nad terminem otwarcia Szkół Wyższych po ferjach odbył się z inicjatywy Sekcji Szkół Wyższych Ministerstwa W. R. i O. P. w dniu 17-go września b. r. pierwszy zjazd rektorów w Polsce. Między innemi stwierdzono, iż sytuacja ówczesna nie pozwala na otwarcie Szkół Wyższych z dniem 1-go października b. r.

W chwili, kiedy niniejsze słowa piszemy, ogłosiliśmy termin wpisów wobec tego, że oficjalny komunikat Ministerstwa Spraw Wojskowych oznaczył dzień 10-go listopada b. r. jako ostatni dla demobilizacji Akademików-Ochotników.

Wspomnienia żałobne.

Nie mogę pominąć strat, jakie młoda Uczelnia w ciągu roku poniosła.

W dniu 6-go lipca 1919 r. zmarł ś. p. Władysław Gąsiorowski, profesor nadzwyczajny geometrii wykreślnej, dosłownie wśród prac nad organizacją pierwszego roku studjów, w której brał udział mimo ciężkiej choroby.

Urodził się w r. 1890 — uczęszczał do Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1908—1912, gdzie okazał wybitne zdolności, szczególne zamiłowanie do geometrii i przysłowiową sumiennność i pracowitość.

Dla kontynuowania studjów udał się do Gryfji (Greiswald), potem do Giessen, gdzie się doktoryzował w grudniu r. 1913. — Ponieważ był specjalistą w geometrii, a trzeba było obsadzić katedrę geometrii wykreślnej w Akademji, zwrócił się więc do niego Komitet Organizacyjny z propozycją, by objął tę katedrę po przeprowadzeniu ad hoc studjów w Niemczech i odbyciu praktyki nauczycielskiej.

Ś. p. Gąsiorowski propozycję tę przyjął i otrzymawszy ministerjalne stypendjum, udał się na politechnikę w Darmstadt, gdzie studjował geometrię wykreślną. W marcu 1915 został mianowany asystentem przy katedrze geometrii wykreślnej i statyki graficznej na politechnice akwizgrańskiej, gdzie pozostał dwa lata. Oprócz ćwiczeń prowadził zastępczo wykłady z matematyki. Wreszcie w grudniu r. 1916 habilitował się tam na docenta matematyki i geometrii wykreślnej.

W r. 1917 wrócił do kraju, a w r. 1919 został mianowany nadzwyczajnym profesorem geometrii wykreślnej w Akademji naszej.

Niestety nie było mu danem przeszczepiać w uczniów wiedzę, którą posiadał i sumiennosc i pracowitość, które go zdobiły. Wkrótce bowiem po powrocie do kraju, wycieńczony i wyczerpany powszechnym głodem w Niemczech, zapadł na gruźlicę płuc, której uległ w dniu 6 lipca 1919. W dniu 8 lipca odbył się Jego pogrzeb, na którym imieniem młodej Uczelni przemówił dziekan Dr. Hoborski.

Przez śmierć ś. p. Gąsiorowskiego poniosła organizująca się Uczelnia dotkliwą stratę — traci w nim bowiem profesora wysoce ukwalifikowanego tak pod względem teoretycznym, jak i pedagogicznym; polskiej nauce ubywa młody uczonek, który wiele rokował.

Ś. p. Gąsiorowski pozostawił pięć prac naukowych, z tych trzy w rękopisie, pozatem wykonał cały szereg modeli geometrycznych, które pozostały w instytutach geometrycznych w Giessen i Darmstadt.

Cześć Jego pamięci!

Z niewielkiego zastępu naszej młodzieży ubyło dwóch: ś. p. Paweł Haładej, który zmarł w dniu 4 kwietnia b. r. i ś. p. Zygmunt Gostwicki, który zmarł jako ochotnik-żołnierz w dniu 16 września b. r. Obaj pozostawili po sobie pumięć zdolnych uczniów, pełnych zapału naukowego i prawych, pracowitych obywateli akademickich.

Cześć Ich pamięci!

Zakończenie.

Zamykając kronikę pierwszego roku szkolnego, który wymagał dokonania wielkiej pracy organizacyjnej, muszę z żalem podkreślić, że większość trudności pochodziła stąd, że niedoceniano ważności Akademji Górniczej; z tej też okoliczności wynikały śmiesznie niskie dotacje katedr eksperymentalnych.

Pociesza nas tylko to, że natrafiliśmy na pełne zrozumienie sprawy w sferach panów inżynierów górniczych i ich organizacji, z prawdziwą przyjemnością pragniemy tu podkreślić ten dobry stosunek, jaki łączył z nimi Akademię. Za gorące poparcie z ich strony wyrażamy należne podziękowanie. Również zgoda i harmonja łączyła Kollegjum profesorów z Komitetem Organizacyjnym. Panu Przewodniczącemu Komitetu składamy serdeczne podziękowanie za tylokrotnie okazaną pomoc.

Gminie m. Krakowa, a w szczególności p. wiceprezydentowi Inż. Saremu dziękuję za stałe popieranie potrzeb Akademji.

Winienem też podziękować za gościnę Panom Dyrektorom tych zakładów U. J., które stały otworem dla naszych słuchaczy przez przeciąg całego roku szkolnego.

Pragnę również podziękować p. Dziekanowi Drowi Stockowi za to, że od początku roku szkolnego dobrowolnie i ofiarnie dzielił ze mną całoroczną pracę.

Wreszcie należy się podziękowanie naszej Młodzieży Akademickiej, która w ciągu roku studjów i przez Swą służbę ochotniczą wykazała, że pojmuje wysoko obowiązki prawych Synów Ojczyzny!

Życzę Jej, by, powróciwszy do swych zajęć naukowych, mogła już bez przerwy im się oddawać aż do końca studjów.

Szczęść Boże!

W Krakowie, w listopadzie 1920 r.

Rektor Akademii Górniczej
Dr. Antoni Hoborski.

SPRAWOZDANIE

Kuratorjum Finansowe Akademii Górniczej za czas od stycznia do 1 listopada 1920 r.

Mimo swego krótkiego żywota — Kuratorjum Finansowe, które zaczęło działać w styczniu b. r. a w formy prawne ulegalizowanego Towarzystwa przyoblekło się we wrześniu b. r. może już poszczycić się poważnymi wynikami swej pracy.

Zanim cyfry przemówią o działalności Towarzystwa, nie od rzeczy będzie podać krótką historję jego powstania, jego organizacji i wreszcie cele i środki prowadzące do osiągnięcia tych celów.

Inicjatywa założenia Towarzystwa wyszła zarówno od profesorów Akademii jak i ze sfer górniczych. Po wzajemnem porozumieniu się uchwaliła Rada Zjazdu Przemysłowców górniczych na posiedzeniu dnia 10 grudnia 1919 r. na wniosek p. dyr. Inż. Romana Riegera składać na potrzeby Akademii miesięczny zasiłek w kwocie 15.000 koron. Zasiłek ten zaczęto wypłacać od grudnia 1919 r., pierwsza wkładka w wysokości 10.000 K. od Rady Zjazdu wpłynęła 13 stycznia 1920 r.

Na pierwszym konstytuującym posiedzeniu w dniu 7 lutego b. r. zwołanem przez P. Rektora Dra A. Hoborskiego uchwalono tymczasowy regulamin Kuratorjum Finansowego i wybrano tymczasowy zarząd. Jako Przewodniczący wszedł do zarządu z urzędu Rektor Akademii Dr. A. Hoborski, funkcje sekretarza pełnił sekretarz Akademii p. Ruzamski, skarbnikami wybrano dyr. inż.

J. Naturskiego i prof. Dra J. Stocka; nadto weszli do zarządu z ramienia Starostwa górniczego starosta p. Dr. Meyer i po jednym delegacie z każdej grupy przemysłowej wspierającej Towarzystwo a mianowicie p. dyr. inż. Roman Rieger, jako delegat krakowskiego Koła Związku Przemysłowców górniczych, p. dyr. W. Sągajło, jako delegat Rady Zjazdu i st. radca górniczy inż. Dr. Czapliński jako delegat Koła śląskiego.

Tymczasowy regulamin przewidywał sposób zarządzania funduszami składanymi przez Instytucje górnicze i mieści się całkowicie w ramach uchwalonego i drukowanego statutu. Od chwili utworzenia się Zarządu rozpoczęła się żywa działalność Towarzystwa.

Z braku lokalu, gdzie możnaby prowadzić kuchnię we własnym zarządzie, otrzymywali słuchacze obiady najpierw w Stowarzyszeniu św. Zyty, potem zaś w kuchni urzędniczej prowadzonej przez małopolski oddział Ministerstwa Przemysłu i Handlu; za to należy się serdeczne podziękowanie Naczelnikowi małopolskiego oddziału p. radcy J. Nowickiemu i gospodarzowi kuchni p. radcy Gorgoszowi. Do każdego obiadu w cenie 11 mk. dopłacało Towarzystwo 6 mk. Równocześnie Zarząd poczynił skuteczne starania o zakupno artykułów żywnościowych w tym celu, aby dostarczyć młodzieży tanich a zdrowych kolacji, które zaczęto wydawać w lokalu Czytelni w budynku Akademii 14 kwietnia b. r. w cenie 3.50 mk. Nadto wydawano słuchaczom po 1 kg. chleba tygodniowo w cenie 5 mk. Z pomocy Towarzystwa korzystało w ten sposób więcej niż 50% młodzieży.

Dzięki p. Inspektorowi Ministerstwa Aprowizacji na Zagłębie dąbrowskie i krakowskie otrzymało Kuratorjum jednorazowo po bardzo przystępnych cenach przydział większej ilości płótna i materiałów na ubranie, które zostały odsprzedane słuchaczom i personalowi Akademii po własnych cenach.

Celem przyjscia z pomocą młodzieży i personalowi Akademii w chorobach uprosiło Towarzystwo p. Dra K. Michejdę asystenta Uniwersytetu i docenta Akademii na stałego lekarza Akademii a nadto nawiązało stosunki — w tym samym celu — z jednym z zakładów dentystycznych. Wogóle w każdej dziedzinie życia ekonomicznego starało się Kuratorjum Finansowe przyjść ze skuteczną pomocą młodzieży przedewszystkiem.

W miarę rozwoju finansowego Towarzystwa krystalizowała się także jego organizacja w ramach tymczasowego statutu. Tymczasowy Zarząd Towarzystwa zwoływany mniej więcej raz na miesiąc uchwalał dyrektywy dla ściślejszego Komitetu wykonawczego,

które stanowili profesorowie Akademji Dr. Hoborski i Dr. Stock, przyczem pierwszy objął wspólnie z sekretarzem Akademji agendy związane z przewodnictwem i korespondencją, drugi prowadził sprawy gospodarcze i ściśle finansowe i składał swe sprawozdania przed tymczasowym zarządem.

Rozliczne czynności związane ze sprawą gospodarczą były wykonywane za pośrednictwem słuchaczy, którzy następnie składali sprawozdanie ze swych czynności przed skarbnikiem i jemu przedkładali rachunki i tak: jeden ze słuchaczy prowadził rachunki za obiady, drugi miał nadzór nad wydawaniem kolacji, inny kupował i sprzedawał materiały sukienne, inny wreszcie miał staranie o słońcę, chleb, skórę i t. d. Ze wzrostem agend zwiększy się niezawodnie także praca i odpowiedzialność wobec Towarzystwa i wtedy trzeba będzie pomyśleć o stałych, regularnie płatnych współpracownikach.

We wrześniu b. r. wypracowany został statut Towarzystwa, który stał się już prawomocnym. W najbliższym czasie przewidziane jest zwołanie pierwszego Walnego Zebrania i ukonstytuowanie się stałego zarządu.

Kuratorjum postawiło sobie w Statucie dwa cele, mianowicie udzielanie słuchaczom i personalowi Akademji pomocy przez dostarczanie środków: 1) materialnych, 2) naukowych. Na razie nie mogło Towarzystwo realizować drugiego celu, zato całą uwagę zwróciło — jak z poprzedniego przedstawienia wynika — w tych wyjątkowych czasach na dostarczenie środków materialnych celem umożliwienia młodzieży przetrwania dzisiejszych anormalnych stosunków przez prowadzenie i subwencjonowanie kuchni akademickiej, udzielanie zwrotnych i bezwrotnych zapomóg personalowi i słuchaczom Akademji i t. d.

Mimo rozlicznych zajęć Zarząd nie spuszczał z oka najważniejszej — na najbliższą przyszłość — sprawy, a mianowicie sprawy kupna gruntu pod dom akademicki i dom dla profesorów i asystentów. W domu akademickim mieścić się mają oprócz mieszkań dla młodzieży, także lokal dla Związków i Towarzystw Górniczych, sala odczytowa i wreszcie pokoje gościnne dla górników przyjeżdżających do centrum górniczego, jakim będzie w przyszłości niezawodnie Kraków. Jesteśmy przekonani, że ze sprawą tych dwóch domów łączy się ściśle dobro samej Akademji — bo tem lepszych będzie mogła Akademia pozyskać profesorów i asystentów, im lepszych warunków materialnych i naukowych im dostarczy, tem

więcej będzie mogła żądać pracy od swych wychowanków, im lepiej im zabezpieczy byt materialny. Starania o grunt trwają już od pół roku i spodziewamy się w najbliższym czasie stać się właścicielami odpowiedniej parceli budowlanej.

Jak pracowało Towarzystwo w ciągu kilkumiesięcznego swego istnienia, niech poświadczą suche ale zawsze wymowne cyfry, wyjęte z poniżej zamieszczonego sprawozdania kasowego. W tych cyfrach odzwierciedla się także — wielką życzliwością dla Akademji nacechowany — stosunek Górnictwa Polskiego do Kuratorjum finansowego.

Oprócz jednorazowych zasiłków od różnych instytucyj i osób, którym na tem miejscu serdecznie dziękujemy, otrzymywało Kuratorjum w ubiegłym roku akademickim stałą miesięczną subwencję od Rady Zjazdu obu Zagłębi węglowych w wysokości 10.500 Mk. W tym roku akademickim (od 1 października b. r. do 30 czerwca 1921) podwyższyła Rada Zjazdu na posiedzeniu w dniu 18 sierpnia tę kwotę do 12.000 Mk. miesięcznie. Również uchwaliła Izba Pracodawców w Przemyśle naftowym w Borystawiu na posiedzeniu w dniu 1 czerwca b. r. składać miesięcznie zasiłek w kwocie przynajmniej 10.000 Mk. na potrzeby Kuratorjum. — Poczujemy się do obowiązku złożyć tym Instytucjom gorące podziękowanie za zrozumienie, jakie okazały naszemu Towarzystwu i za wydatną stałą pomoc.

SPRAWOZDANIE KASOWE.

A) DOCHODY.

1. Subwencje.

Rada Zjazdu Zagłębia dąbrowskiego (od 1 grudnia 1919 do 30 czerwca 1920 r.)	55.822—	Mk.
Koło krakowskie Przemysłowców Górniczych (od 1 grudnia do 30 maja 1920 r.)	15.315—	>
Izba pracodawców naftowych (jednorazowo)	10.000—	>
Bank handlowy z okazji otwarcia (za pośrednictwem dyr. Schimitzka)	7.000—	>
Zakłady akcyjne w Sierszy	2.665.95	>
Zjazd Górników i Hutników (23. V. 1920)	10.710—	>
Gwarectwo Jaworznickie z okazji Zjazdu	2.000—	>
Inż. Z. Piotrowski	300—	>
Inż. Z. Jędrkiewicz	90—	>
Inż. Grocholski	47.60	>
Spółka akcyjna Trzebinia	1.400—	>

Do przeniesienia . . 105.350.55 Mk.

Z przeniesienia . . .	105.350'55	Mk.
Ministerstwo Przemysłu i Handlu	14 000'—	»
Polskie Towarzystwo Handlowe	35.000'—	»
Compagnie internationale de Petroles (czerwiec, li-		
piec 1920 r.)	750'—	»
Tow. Bracia Nobel (czerwiec, lipiec 1920 r.) . . .	4.000'—	»
Firma J. i G. Golman (czerwiec 1920 r.)	246'—	»
Firma Dr. Segal, Lipschütz, Miernik (czerwiec, lipiec,		
sierpień, wrzesień)	1 000'—	»
Tryjesteńska rafinerja Fr. Brugger (za czas od 1		
czerwca 1920 do 31 maja 1921 r.)	6.000'—	»
Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej	15.000'—	»
razem . . .	181.346'55	Mk.

2. Zwrot za sprzedane słuchaczom i personalowi Akademji		
materiały tekstylne	45.902'50	Mk.
skórę	3.502'77	»
artykuły żywności	4.237'20	»
zwrot od słuchaczy za kolacje i chleb	7.570'90	»
razem . . .	61.213'37	Mk.
Zatem wpływy wynoszą łącznie	242.559'92	»

B) WYDATKI.

Zakupiono

1. Materiałów		2. Artykułów żywnościowych	
sukna	61.964'27	kaszy, fasoli	9.105'20
skóry	8 985'44	mąki	2.789'30
mydła	7.284'—	ziemniaków	1.485'—
razem . . .	78.233'71	tluszczów i kiełbasy	5.008'20
		nabiału	2.809'15
		herbaty	227'50
		soli	205'—
		razem . . .	21.629'35
3. Do inwentarza		4. Zapłacono	
naczyń kuchennych	1.555'30	dopłata do objadów słu-	
wagę	700'—	chaczy	27.372'80
ciężarki	162'40	zapomogi i pożyczki	3.335'60
otomana	1.500'—	gotowanie kolacji i pie-	
wózek (zaliczka)	2.000'—	czenie chleba	1'280'—
księgi kasowe	298'—	zapomogi i remuneracje	
pieczętka	31'50	personalowi Akad.	4 050'—
maszynka do strzyżenia		rachunek lekarza Ak.	300'—
włosów	84'—	druk statutu	1.270'—
urządzenie do czyteln		koszta podróży i transp.	1.818'98
akademickiej	7'000'—	drobne	162'15
razem . . .	13.331'20	razem . . .	39.589'53

Wydatki wynoszą:

1.	78.233'71
2.	21.629'35
3.	13.331'20
4.	<u>39.589'53</u>

razem . 152.783'79

Zatem:

wpływy	242.559'92
wydatki	<u>152.783'79</u>
gotówka	89.776'13

C) RACHUNEK MAGAZYNU.**Kupiono materiałów**

sukna i płótna . . .	61.964'27
skóry	8.985'44
artykułów żywności-	
ściowych i mydła za	<u>28.913'35</u>

razem . 99.863'06

Sprzedano

sukna i płótna . . .	45.902'50
skóry	3.502'77
artykułów żywności-	
ściowych i mydła .	<u>4.237'20</u>

razem . 53.642'47

Dla słuchaczy użyto do kolacji

w kwietniu (od 14/4)	1.500'—
w maju i czerwcu	6.286'40
lipcu	<u>4.252'78</u>

razem . 12.039'18

Zatem ubyło w materiałach

sukna i płótna . . .	45.902'50
skóry	3.502'77
artykułów żywności.	<u>16.276'38</u>

razem . 65.881'65

Pozostało w materiałach

.	16.061'77
.	5.482'67
.	<u>12.636'97</u>

razem . 34.181'41

D) ZESTAWIENIE KOŃCOWE.

Gotówką	89.776'13	Effektywny dochód .	181.346'55
Inwentarz *)	6.331'20	Majątek Towarzystwa	<u>130.288'74</u>
W materiałach	<u>34.181'41</u>	Effektywne wydatki .	51.057'81

Majątek Tow. wynosi 130.288'74

Skarbnik:

Prof. Dr. Jan Stock.

*) Urządzenie Czytelni (7.000 Mk.) przeszło na własność Koła słuchaczy Akademii Górniczej.

BIBLIOTEKA
GŁÓWNA

AKADEMII
ROLNICZO
WARSZAWY

C 2278

msb/c 31 539